

KONFLIKTS UN KRĪZE: SOĢI

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Soģu 4., 6., 14. nod., Ebr. 11:32, 1. Sam. 2:12-25, 8:1-7.

ATMIŅAS PANTS:

"Hanna lūdza, sacīdama: 'Mana sirds gaviļē Kungā, Kungs manu spēku augstu cēlis, mute man lielās pret maniem naidniekiem, jo es līksmoju par tavu pestīšanu.'" (1. Sam. 2:1).

Soģu laiks bija haotisks periods svētajā vēsturē. Dieva ļaudis darīja jaunu Kunga acīs, Kungs "pārdeva" viņus apspiedēju rokās, ļaudis sauca uz Kungu, un Kungs sūtīja atbrīvotāju, kas atnesa zemē mieru. Tas ir, līdz tas pats skumjais cikls sākās atkal no jauna.

Debora, viena no Israēla soģēm, bija ievērojama uzticības dēļ, ko viņa iedvesa ap sevi esošajos vīriešos. Viņa un Jaēla ir varones, bet vīriem bija vajadzīgs iedrošinājums viņu bikluma un ticības trūkuma dēļ. Apakštēma, kas atkārtojas lielajā cīņā, ir redzama arī stāstā par Gideonu, kad Dieva ļaudis saskārās ar neiespējamu pārspēku.

Simsons bija viens no pēdējiem soģiem. Pēc viņa tauta ieslīga anarhijā un bezcerībā. Viņš bija nepakļāvīgs varonis, kam vairāk interesēja dzišanās pakal sievietēm, nevis sekošana Dievam, līdzīgi kā viņa tautiešiem vairāk interesēja elku pielūgsmes, nevis kalpošana Kungam.

Samuēls atnes tautai cerību. Viņa vadībā tika izveidota jauna pārvaldes struktūra ar ķēniņu priekšgalā, un viens no viņa pēdējiem darbiem bija nākamā ķēniņa Dāvida svaidīšana.

Lūdzu, iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 23. janvārī!

Debora

Stāsts par Deboru lielās cīņas tēmai pievieno interesantas detaļas. Šeit mēs redzam Dieva ļaudis paciešam apspiešanas un stājamies pretī neiespējamam pārspēkam. Paralēles mēs novērojām Atkl. 12. nodaļā, kur notika ārkārtīgi negodīga cīņa starp pūķi ar septiņām galvām un jaundzimušu bērniņu (sk. 1. tēmas otrdienu).

Galvenie tēli šajā stāstā ir Jābīns, Kānaānas ķēniņš, Sīrs, viņa karaspēka virspavēlnieks, un Debora – praviete un soģe (kas iedibināja disputus starp pretējām pusēm) ar tā laika sievietei nepierastu autoritāti un ietekmi.

Izlasi Soģu 4. nodaļu. Kādos veidos mēs šeit redzam izpaustu lielās cīņas tēmu? Kurš vienīgais beigās atnesa uzvaru Israēlam, neskatoties uz viņu nevērtīgumu? _____

_____

Stāsta varone ir Hebera sieva Jaēla, kas nebaidās pieskaitīt sevi pie Dieva ļaudīm un kurai bija izšķiroša loma Dieva ienaidnieku sakaušanā. Spriest par viņas rīcību no mūsu šodienas perspektīvas nav viegli. Tomēr pēdējais, ko mums vajadzētu darīt, ir izmantot viņas darbus, lai attaisnotu krāpšanu un vardarbību, tādējādi sasniedzot savus mērķus, lai kādi tie būtu.

Diskusijās, kas noveda pie konflikta, Debora pārliecināja Bārāku, ka tā būs Dieva kauja (šeit pavisam noteikti atbalsojas lielā cīņā). Lai aprakstītu, kā Dievs to darīs, izmantoti divi darbības vārdi (Soģu 4:7). Viņš Sīrsu "vilks" (vārds, kas runā par zivs noķeršanu tīklā) pie Kīšonas upes, kur Viņš "nodos" viņu Bārāka rokās. Deboras pateicības dziesma (5. nodaļa) atklāj dažas detaļas. Sīrsas rati iestīga uz šaurā ceļa netālu no Kīšonas upes spēcīgā lietus dēļ. Debesis un mākoņi "lēja" un kalni "izšļāca" ūdeni (5:4, 5, NKJV), radot spēcīgus plūdus, kas aizslaucīja daudzus ienaidnieku kareivjus (5:21), un Israēls tika atbrīvots.

Padomā, kāda uzticība Deborai bija šiem karavīriem. Lai gan vienā ziņā tas neapšaubāmi bija labi, kāpēc mums vienmēr vajadzētu būt uzmanīgiem jautājumā, cik daudz mēs kādam uzticamies? _____

_____

Gideons

Izlasi Soģu 6:1. Kas ņeit notiek? Sk. Soģu 6:10. _____

_____

Pēc Deboras zeme baudīja mieru nākamos 40 gadus, bet drīz viņi atkal nonāca apspiedēju rokās. Őoreiz tie bija midiānieši, kas kopā ar sabiedrotajiem iegāja Israēlā un iznīcināja visu iesēto labību un izzaga ganāmpulku (Soģu 6:3-5). Israēls nonāca lielā trūkumā un sauca uz Kungu (Soģu 6:6, 7). Viņi saprata, ka viņu modernie dievi neko nevar palīdzēt.

Izlasi Soģu 6:12-16. Ko Kunga eņģelis teica Gideonam, un kāda bija Gideona reakcija? Vai mums nevajadzētu zināt, kāpēc viņi to piedzīvoja? Sk. Soģu 6:7-10. _____

_____

Neskatoties uz Gideona sūdzībām, kas bija nepamatotas (viņi bija nepaklausīgi un tāpēc piedzīvoja apspiešanu), Dievs bija gatavs atkal atbrīvot, bet ņoreiz caur Gideonu. Cik interesanti, ka Dievs nosauca Gideonu par "vareno spēkavīru", lai gan Gideons pats sevi redzēja pilnīgi citādu: "Piedod, mans kungs, kā gan lai es izglābju Israēlu? Redzi, mana dzimta ir vistrūcīgākā Manasē, un es pats esmu visjaunākais sava tēva namā." (Soģu 6:15) Nav ņaubu, ka izšķiroša Gideona spēka sastāvdaļa bija viņa bezvērtīguma un vājuma izjūta.

Ievēro arī, ka Gideons lūdza Kungu Soģu 6:36-40. Tas ir, apzinoties pārākumu pār viņiem un savu paša vājumu, viņš meklēja īpašu Dieva klātbūtnes garantiju. Tātad viņš bija cilvēks, kas pilnībā apzinājās savu pilnīgo atkarību no Kunga. Mēs varam lasīt Soģu 7. nodaļā par Gideona pārsteidzošo veiksmi cīņā ar viņa tautas apspiedējiem un to, kā Dievs atbrīvoja Israēlu.

Kāpēc Kungs izvēlējās izmantot kritušus cilvēkus atbrīvošanas procesā? Tas ir, vai Viņš nevarēja sasaukt "vairāk nekā divpadsmit leģionus eņģeļu" (Mat. 26:53), lai izdarītu visu nepieciešamo Israēla labā? Kāda loma mums kā kritušiem cilvēkiem ir gan lielajā cīņā, gan evaņģēlija izplatīšanā? _____

_____

Simsons

Stāstā par Simsonu robežas kaujā starp labo un ļauno ir neskaidras. Viņa dzīve sākas ar iespaidīgu notikumu, kur Kunga eņģelis paziņo, ka viņam būs jābūt nazīram no dzimšanas. Eņģelis pamāca Simsona vecākus, kā sagatavoties sava īpašā bērniņa sagaidīšanai. Mātei tiek piekodināts, lai viņa nedzer alkoholu un neēd aizliegtu ēdienu (Soģu 13:4, 13, 14; sk. arī 3. Moz. 11. nod.). Dievam patiešām bija īpašs plāns Simsona dzīvē. Diemžēl viss nenotika tik labi, kā varēja būt.

“Tieši tad, kad viņš nāca vīra gadus, laikā, kad viņam vajadzēja izpildīt dievišķo aicinājumu, laikā, kad tam vairāk nekā jebkad agrāk vajadzēja būt Dievam uzticīgam, Simsons pats savienojās ar Israēla ienaidniekiem. Viņš nejautāja, vai, saistot sevi ar paša izraudzīto personu, varēs labāk pagodināt Dievu, vai arī nonāks tādā stāvoklī, kur nespēs izpildīt viņam norādīto dzīves uzdevumu. Visiem, kas vairāk par visu grib pagodināt Kungu, Dievs ir apsolījis dot gudrību, bet tiem, kas kāro izpatikt sev, nav nekādu apsolījumu.” (E. Vaita “Sentēvi un pravieši” 563. lpp.)

Izlasi Soģu 14:1-4. Kā tas ir iespējams, ka Dievs izmantoja Simsona vājumu pret sievietēm kā iespēju, “kā tikt galā ar filistiešiem”?_____

Simsons devās pretī filistiešiem daudzos veidos, katrs no tiem bija dusmīga pretreakcija uz personīgu cieņas aizskaršanu. Pirmkārt, viņš nogalināja 30 vīrus un paņēma viņu drēbes un aiznesa tās atpakaļ uz savu kāzu mielastu, lai samaksātu parādu (Soģu 14:19). Tad viņš iznīcināja viņu labību, kad viņa sieva tika atdota viņa vislabākajam vīram (Soģu 14:20, 15:1-5). Tad Simsons nogalināja daudzus atriebībā par to, ka filistieši nogalināja viņa sievu un viņas tēvu (Soģu 15:6, 7, 8). Kad filistieši mēģināja atriebt šo rīcību (Soģu 15:9, 10), viņš nogalināja 1000 cilvēku ar ēzeļa žokļa kaulu (Soģu 15:14, 15). Beidzot viņš sagrāva viņu templi un nogalināja trīs tūkstošus par to, ka viņam izdūra acis (Soģu 16:21, 28, 30).

Parunājiet par šo kļūdpilno varoni. Šķiet, ka viņā ir ļoti maz, ko mēs gribētu atdarināt, lai gan viņš ir ierindots Ebr. 11:32 kā viens no cildeniem tēliem. Acīmredzot šajā stāstā ir kaut kas vairāk, nekā pirmajā brīdī var šķist. Padomā, ko Dievs būtu varējis izdarīt ar Simsonu. Un kā ar mums pašiem? Cik daudz vairāk mēs varētu izdarīt, ja īstenotu savu potenciālu?_____

Rute

Tā vietā, lai runātu par milzīgām ienaidnieka armijām, kas apdraud Dieva Jaudis, stāsts par Ruti runā par kaut ko mazāku: par gandrīz izmirstošu ģimeni, kas tiek atjaunota. Tajā pašā laikā tas ietver divas plašākas tēmas – Dieva radības iznīcināšanu un Viņa Jaužu apdraudējumu. Rute stāsta arī par lielo cīņu personīgā līmenī, kur tā īstenībā vienmēr tiek izcīnīta.

Nav nekāds pārsteigums, ka Jūdas zeme cieta badu soģu laikā (Rutes 1:1, 5. Moz. 28:48, 32:24; sk. arī Soģu 17:6, 21:25). Tā bija zīme, ka derības Jaudis ir atstājuši Dievu. Grēks un sacelšanās bija pārvērtusi zemi, kur piens un medus tek, par neauglīgu, putekļainu klajumu, bet Rutes grāmatā Dievs "apciemo" zemi un atgriež dzīvību tajā, dod viņiem atkal maizi (Rutes 1:6).

Kad Elimelehs, viņa sieva Naomi un divi dēli devās uz Moāba zemi, viņi to darīja tāpēc, ka gribēja nākotni. Ienaidnieka zeme uz kādu laiku deva viņiem atvieglojumu, bet, kad vīrs un abi dēli nomira, Naomi beigās nolēma atgriezties mājās.

Izlasī Rutes 1:8, 16, 17. Kāda nozīme ir tam, ka Rute vēlas doties līdz Naomi?

Rute bija no ienaidnieku tautas, kas daudzas reizes bija mēģinājusi iznīcināt Israēlu, bet viņa izvēlējās pievienoties Dieva tautai un pielūgt tās Dievu. Pie tam viņa atrada labvēlību savā izvēlētajā dzimtenē, nevis tikai no Boaza puses (Rutes 2:10), bet arī no tiem, kas viņu pazina (Rutes 2:11). Boazs bija pārliecināts, ka viņa bija atradusi labvēlību arī Dieva acīs (Rutes 2:12), un, ejot vienu soli tālāk par viņas apbrīnu, viņš nolēma viņu apprecēt (Rutes 3:10, 11).

Tomēr bija kāds tuvāks radnieks par Boazu, kam bija pirmajam tiesības uz mirušā vīra zemi, ja viņš apprecētu Ruti. Tuvākais radnieks nebija ieinteresēts apņemt vēl vienu sievu, jo tas sarežģīja viņa finansiālos nodomus (Rutes 4:6). Šajā vietā liecinieku sapulce svētīja Ruti, pielīdzinot viņu Israēla vēstures izcilajām sievietēm (Rutes 4:11, 12), kas piepildījās tajā, ka viņa kļuva par Mesijas priekštecī (Rutes 4:13, 17; Mat. 1:5, 6).

Parunājiet par stāstu "dzīvoja laimīgi līdz mūža galam". Diemžēl tādu Bībelē nav pārāk daudz. Protams, arī ārpus Bībeles tādu nav daudz. Lai gan arī šeit mēs varam redzēt, kā, neskatoties uz dzīves paisumiem un bēgumiem, Dieva griba beigās ir noteicošā; un tā ir labā ziņa visiem, kas mīl Viņu un uzticas Viņam.

Samuēls

Kas kopīgs Samuēla grāmatas sākumam ar lielo cīņu? Pastāvošajai kārtībai nav acīmredzamu draudu, un pie robežas nestāv milzīga armija. Ļaunā uzbrukums ir daudz viltīgāks, bet ne mazāk reāls.

Izlasi 1. Sam. 2:12-25. Kā mēs redzam labā un ļaunā realitāti atklājamies šajos skumjajos pantos? _____

_____

_____

“Ēlis bija pārāk izdabājošs tēvs. Mīlēdams mieru un ērtības, viņš neizlietoja savu autoritāti, lai izlabotu bērnu sliktos ieradumus un ļaunās iegribas. Tā vietā, lai nostātos pretī vai tos sodītu, viņš labāk padevās viņu gribai un ļāva tiem iet savu ceļu.” (E. Vaita “Sentēvi un pravieši” 575. lpp.)

Pretēji Ēļa dēliem šeit mēs lasām mazu zēnu priesteru drānās (1. Sam. 2:18, 19), kas līdzīgi Jēzum “auga un pieņēma vēlībā gan pie Kunga, gan cilvēkiem” (1. Sam. 2:26, sk. arī Lūk. 2:52). Šis Samuēls izauga par spēcīgu un uzticīgu vadītāju Israēlā. “Viss Israēls no Dāna līdz Bēršebai atzina, ka Samuēls bija uzticams Kunga pravietis.” (1. Sam. 3:20)

Tas tomēr nenozīmē, ka viss gāja gludi. Tauta piedzīvoja karu ar filistiešiem, un abi Ēļa dēli tika nogalināti. Filistieši paņēma Dieva šķirstu, un, izdzirdējis šo ziņu, 98 gadus vecais Ēlis nomira (1. Sam. 4:14-18).

Diemžēl Samuēlam bija jāpiedzīvo tāda pati problēma kā Ēlim: dēli, kas neturpināja uzticības ceļu (1. Sam. 8:1-7).

Samuēls iezīmē pārmaiņu punktu Dieva ļaužu vēsturē. Viņš bija pēdējais no soģiem un galvenais tēls lielās cīņas attīstībā. Viņa stabilā ietekme vadīja ļaudis kritiskā laikā. Žēl, ka viņa dēli nesekoja viņa pēdās, taču Dievs nav atkarīgs no cilvēciskām dinastijām. Viņu atkrišanas dēļ vecaji pieprasīja ķēniņu – tas nebija vislabākais solis, kā to atklāja vēsture turpmākajos gadsimtos.

Nav svarīgi, kāda ir mūsu mājas dzīve – laba vai slikta, mēs esam atbildīgi par to, kam kalpojam lielajā cīņā. Lai arī kādas kļūdas tu būtu pieļāvis, kāpēc tev vajadzētu vienmēr atcerēties, ka nekad nav par vēlu nostāties pareizās attiecībās ar Kungu? Rīt var būt par vēlu, bet ne šodien. _____

_____

_____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Bībele ir pazīstama kā grāmata, kas nekomentē cilvēka grēku, cilvēka ļaunumu. Ja tā to darītu, kā tad būtu iespējams pareizi attēlot cilvēces stāvokli? Īpaši ass cilvēka ļaunuma apraksts atrodams 1. Sam. 2:12-25, kad Ēja dēli tiek atklāti pretstatā jaunajam Samuēlam. 1. Sam. 2:12 teikts: "Bet Ēli dēli bija nelieši, kas neatzina Kungu." Vispirms ievēro kontrastu: pēctecībai bija svarīga loma Bībeles laikos, un vienā no šīm līnijām "Ēja dēli" tagad ir "Beliāla dēli". Beliāls ir bagātīgas nozīmes vārds, kas izmantots daudzos veidos un kontekstos, gandrīz vienmēr negatīvā nozīmē. Tas ir radniecīgs ebreju "bl" un "bli", kas nozīmē "nē", "ne" vai "bez". Beliāls pats par sevi nozīmē "bezvērtīgs", "nevajadzīgs" un citās vietās tas ir izmantots tādā pašā veidā kā attiecībā uz Ēja dēliem. Tas ir, citi vīrieši arī tika nosaukti par "Beliāla dēliem" (2. Laiku 13:7, 1. Ķēn. 21:13). Sak. 6:12 tas ir pielīdzināts ļaunajiem. (Citā senajā Tuvo Austrumu literatūrā Beliāls ir apzīmējums pašam sētanam). Gandrīz visur Bībelē tas parādās ar negatīvu nozīmi. Kā cilvēki, kas radīti pēc Dieva līdzības, viņi tika radīti noteiktam mērķim un jēgai; un tomēr, saskaņā ar Bībeli, šie vīri nebija nekas vairāk kā bezvērtīgi, "bezvērtības dēli". Cik traģiska dzīves izšķērdēšana! Mēs dzīvojam vai nu Kungam, darot kaut ko jēgpilnu un mērķtiecīgu Viņam, vai arī mēs beigās esam bezvērtīgi. Ir vērts arī pārdomāt, ka visa mūsu eksistence un dzīves jēga izriet tikai no Viņa.

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Bībele to atklāj skaidri: lielajā cīņā nav vidusceļa: mēs esam vai nu vienā pusē, vai otrā – Kristus vai sātana pusē. Tomēr dzīve, kādu mēs to pazīstam, ne vienmēr attīstās ar tik skaidriem un spēcīgiem kontrastiem, vai ne? Dažreiz mēs neesam pārliecināti, kāds ir pareizais lēmums vai kāds ir nepareizais – pat morālos jautājumos. Ne vienmēr ir viegli pateikt, ko darīt. Kādos veidos mēs varam meklēt vadību, kas palīdzētu mums vienmēr izdarīt pareizu izvēli, kad reizēm nav tik viegli saprast, kāda tad ir šī "pareizā" izvēle?

---

2. Kādos veidos cilvēki, uz kuriem tu esi raudzījies, ir šādā vai tādā veidā tevi pieviluši? Vienlaikus kādos veidos tu varbūt esi pievilis apkārtējos, kas kādreiz ir raudzījušies uz tevi? Ko tu esi iemācījies no šiem gadījumiem par ticību, uzticību, žēlastību un cilvēka rakstura vājumu?
